

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

===oOo===

PHẠM ĐÌNH CƯỜNG

**TÁI CẤU TRÚC VÀ NĂNG SUẤT LAO ĐỘNG DOANH NGHIỆP –
NGHIÊN CỨU NGÀNH DỆT MAY VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Thành phố Hồ Chí Minh, Năm 2021

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

===oOo===

PHẠM ĐÌNH CƯỜNG

**TÁI CẤU TRÚC VÀ NĂNG SUẤT LAO ĐỘNG DOANH NGHIỆP –
NGHIÊN CỨU NGÀNH DỆT MAY VIỆT NAM**

Chuyên ngành : Quản trị Kinh doanh

Mã số chuyên ngành: 62 34 01 02

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. PGS.TS. VÕ PHƯỚC TẤN**
- 2. PGS.TS. PHẠM ĐÌNH LONG**

Thành phố Hồ Chí Minh, Năm 2021

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan rằng luận án “Tái cấu trúc và năng suất lao động doanh nghiệp – Nghiên cứu ngành dệt may Việt Nam” là bài nghiên cứu của chính tôi.

Ngoại trừ những tài liệu tham khảo được trích dẫn trong luận án này, tôi cam đoan rằng toàn phần hay những phần nhỏ của luận án này chưa từng được công bố hoặc được sử dụng để nhận bằng cấp ở những nơi khác.

Không có sản phẩm/nghiên cứu nào của người khác được sử dụng trong luận án này mà không được trích dẫn theo đúng quy định.

Luận án này chưa bao giờ được nộp để nhận bất kỳ bằng cấp nào tại các trường đại học hoặc cơ sở đào tạo khác.

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn quý Thầy Cô giảng dạy tại trường Đại học Mở thành phố Hồ Chí Minh đã tận tình chỉ bảo, cung cấp các kiến thức bổ ích trong suốt thời gian tôi học tiến sĩ tại đây.

Đặc biệt, tôi xin gửi lời tri ân sâu sắc đến PGS.TS. Võ Phước Tấn và PGS.TS. Phạm Đình Long đã luôn động viên và khích lệ tôi những lúc khó khăn trong quá trình thực hiện luận án. Quý Thầy đã tận tình hướng dẫn, đưa ra những góp ý xác đáng và có giá trị, giúp tôi hoàn thành luận án Tiến sĩ này.

Xin cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã luôn ủng hộ, chia sẻ và động viên tôi trong suốt quá trình học tập cũng như hoàn thiện luận án này.

Thành phố Hồ Chí Minh, năm 2021

Người thực hiện

DANH MỤC CÁC BÀI BÁO LIÊN QUAN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Restructuring and corporate productivity: Empirical evidence from VietNam Textile and garment Industry. *Journal of Management Information and Decision Sciences*, Volume 23, Issue 3, 2020. (Scopus Q3).
2. Human Resource Development Solutions for the Vietnamese Textile and garment Industry in International Economic Integration. *Academy of Strategic Management Journal*, Volume 18, Issue 5, 2019. (Scopus Q3).
3. Factors Affecting on the Restructuring of Vietnamese Textile and Garment Enterprises. *International Journal of Economics and Financial*, Issues, 2017, 7(5), p440 - p453. (Scopus Q4).
4. Tái cấu trúc và Năng suất lao động doanh nghiệp – Nghiên cứu Ngành Dệt May Việt Nam. *Tạp chí Quản lý và Kinh tế Quốc tế - Trường Đại học Ngoại Thương - ISSN 1859 - 4050*, Số 126/2020, trang 44-59.
5. Mô hình nghiên cứu về Tái cấu trúc và Năng suất lao động doanh nghiệp tại Việt Nam. *Tạp chí Kinh tế Đối ngoại - Trường Đại học Ngoại Thương - ISSN 1859 - 4050*, Số 117/2019, trang 59-73.
6. Các nhân tố ảnh hưởng đến Tái cấu trúc doanh nghiệp dệt may Việt Nam. *Kỷ yếu Hội thảo khoa học Quốc tế EIEB, do trường Đại học Kinh tế Quốc dân tổ chức 12-2017*. ISBN 978-604-946-330-3.
7. Các giải pháp phát triển nguồn nhân lực Ngành dệt may Việt Nam trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế. *Kỷ yếu Hội thảo khoa học Quốc tế EIEB, do trường Đại học Kinh tế Quốc dân tổ chức 12-2017*. ISBN 978-604-330-3.

DANH MỤC CÁC ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC ĐÃ THỰC HIỆN TRONG QUÁ TRÌNH LÀM LUẬN ÁN

1. Chủ nhiệm Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ (Bộ Công Thương) với đề tài “Nghiên cứu đề xuất giải pháp xây dựng và phát triển thương hiệu hàng nông sản xuất khẩu vùng Đông Nam Bộ” (Giấy chứng nhận, ký ngày 25/01/2019).
2. Chủ nhiệm Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ (Bộ Công Thương) với đề tài “Nghiên cứu đề xuất giải pháp vượt rào cản kỹ thuật đối với một số hàng nông sản của vùng Đông Nam Bộ sang thị trường Nhật Bản” (Giấy chứng nhận, ký ngày 12/12/2017).
3. Thư ký Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ (Bộ Công Thương) với đề tài “Nghiên cứu đề xuất giải pháp đẩy mạnh tiêu thụ hàng nông sản của vùng Đông Nam Bộ” (Giấy chứng nhận, ký ngày 09/03/2017).
4. Thư ký Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ (Bộ Công Thương) với đề tài “Nâng cao năng lực quản lý kinh doanh bán lẻ xăng dầu trên địa bàn Tp.HCM” (Giấy chứng nhận, ký ngày 6/1/2015).
5. Thành viên nhóm Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ (Bộ Công Thương) với đề tài “Nghiên cứu đánh giá tác động của các hiệp định FTA tiêu chuẩn cao đến việc phát triển chuỗi giá trị hàng nông sản xuất khẩu tại vùng kinh tế trọng điểm Đông Nam Bộ” (Giấy chứng nhận, ký ngày 28/6/2016)

TÓM TẮT

Việt Nam đứng trước bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế và toàn cầu hóa đang diễn ra ngày càng sâu rộng, chi phí lao động có xu hướng tăng lên, trong khi đó năng suất lao động doanh nghiệp (NSLĐDN) có xu hướng chững lại, đang đặt ra cho các doanh nghiệp yêu cầu đòi hỏi cần phải luôn linh hoạt và đổi mới nhằm phát huy nội lực và tạo ra lợi thế cạnh tranh đáp ứng sự biến động của thị trường. Một trong những vấn đề đang được doanh nghiệp và xã hội hết sức quan tâm đó là tái cấu trúc doanh nghiệp và NSLĐDN.

Xét về mặt lý thuyết, tổng quan các nghiên cứu trước đây cho thấy hầu hết các nghiên cứu về tái cấu trúc doanh nghiệp thường chỉ đề cập đến một vài yếu tố đơn lẻ như tài chính hoặc hình thức sở hữu vốn mà thôi. Vì thế, mục tiêu nghiên cứu của luận án là nghiên cứu tái cấu trúc theo hướng tái cấu trúc toàn diện, thông qua đồng thời cả 3 yếu tố đó là: danh mục đầu tư, tài chính và tổ chức. Ngoài ra, các nghiên cứu trước đây phần lớn thường đề cập đến tác động của tái cấu trúc đến hiệu suất hay hiệu quả của doanh nghiệp mà thôi, hầu như chưa có nghiên cứu nào đi sâu nghiên cứu mối quan hệ và tác động của tái cấu trúc đến NSLĐDN như cách đặt vấn đề của luận án.

Xét về mặt thực tiễn, theo số liệu của Tổng cục Thống kê 2019, ngành dệt may là một trong những ngành kinh tế mũi nhọn mang lại kim ngạch xuất khẩu lớn nhất cho Việt Nam trong giai đoạn 10 năm gần đây. Tuy nhiên, ngành dệt may cũng là ngành hiện có NSLĐDN rất thấp, vẫn chủ yếu là gia công cho nước ngoài, tỷ lệ thâm dụng lao động cao và tồn tại nhiều yếu kém trong hoạt động SXKD và điều hành quản lý... Chính vì lẽ đó, việc nghiên cứu tái cấu trúc và NSLĐDN ngành dệt may là vô cùng cần thiết cả về lý thuyết lẫn thực tiễn.

Xuất phát từ vấn đề nghiên cứu trên, luận án đã tiến hành nghiên cứu cơ sở lý thuyết về tái cấu trúc doanh nghiệp và NSLĐDN, làm rõ mối quan hệ giữa tái cấu trúc và NSLĐDN để từ đó xây dựng và đề xuất mô hình nghiên cứu. Luận án đã đầu tư và thu thập bộ dữ liệu lớn, bao gồm 7.640 doanh nghiệp dệt may Việt Nam trên

địa bàn cả nước, trong giai đoạn 10 năm gần đây (2009-2018). Dữ liệu được xử lý và phân tích bằng phương pháp nghiên cứu định lượng thông qua công cụ phần mềm STATA. Đồng thời, luận án cũng đã tiến hành các kiểm định cần thiết để tăng tính thuyết phục và độ tin cậy cho mô hình nghiên cứu.

Kết quả nghiên cứu cho thấy tái cấu trúc toàn diện thay thế cho tái cấu trúc đơn lẻ trước đây đã có tác động tích cực đến NSLĐDN. Nó không chỉ mang lại ý nghĩa khoa học góp phần bổ sung các khoảng trống lý thuyết về tái cấu trúc và NSLĐDN, mà còn có ý nghĩa thực tiễn thông qua việc đề xuất những hàm ý quản trị phù hợp và khả thi cho các nhà quản trị doanh nghiệp và các nhà hoạch định chính sách thực hiện tái cấu trúc phù hợp giúp nâng cao NSLĐDN dệt may Việt Nam.

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC BÀI BÁO LIÊN QUAN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN.....	iii
DANH MỤC CÁC ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC ĐÃ THỰC HIỆN TRONG QUÁ TRÌNH LÀM LUẬN ÁN	iv
TÓM TẮT	v
MỤC LỤC.....	vii
DANH MỤC BẢNG.....	xii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	xv
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU.....	1
1.1 Bối cảnh nghiên cứu và lý do chọn đề tài	1
1.1.1 Bối cảnh nghiên cứu	1
1.1.1.1 <i>Thực trạng tái cấu trúc doanh nghiệp và NSLĐDN tại Việt Nam</i>	1
1.1.1.2 <i>Tổng quan nghiên cứu lý thuyết</i>	3
1.1.2 Lý do chọn đề tài	5
1.2 Vấn đề nghiên cứu.....	6
1.3 Mục tiêu nghiên cứu.....	7
1.3.1 Mục tiêu tổng quát.....	7
1.3.2 Mục tiêu cụ thể	7
1.4 Câu hỏi nghiên cứu	7
1.5 Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	8
1.5.1 Đối tượng nghiên cứu.....	8
1.5.2 Phạm vi nghiên cứu:.....	8
1.6 Phương pháp nghiên cứu.....	8
1.6.1 Mô hình nghiên cứu.....	8
1.6.2 Dữ liệu nghiên cứu	9

1.6.3	Phương pháp phân tích dữ liệu	9
1.7	Đóng góp mới của luận án	9
1.7.1	Về mặt lý thuyết:	9
1.7.2	Về mặt thực tiễn:	10
1.8	Kết cấu của luận án	11
CHƯƠNG 2. CƠ SỞ LÝ THUYẾT		13
2.1	Cơ sở lý thuyết về tái cấu trúc	13
2.1.1	Tổng quan nghiên cứu ngoài nước:	13
2.1.2	Tổng quan nghiên cứu trong nước:	16
2.1.3	Lựa chọn lý thuyết nền về tái cấu trúc cho mô hình nghiên cứu của Luận án.	20
2.1.3.1	<i>Tái cấu trúc danh mục đầu tư</i> :	22
2.1.3.2	<i>Tái cấu trúc tài chính</i> :	23
2.1.3.3	<i>Tái cấu trúc tổ chức</i> :	24
2.2	Cơ sở lý thuyết về NSLĐĐDN	28
2.2.1	Khái niệm:	29
2.2.1.1	<i>Năng suất lao động (Labor Productivity)</i>	29
2.2.1.2	<i>NSLĐ cá nhân (Individual Labor Productivity)</i> :	30
2.2.1.3	<i>NSLĐ xã hội (Social Labor Productivity)</i> :	30
2.2.1.4	<i>NSLĐĐDN (Corporate Productivity)</i> :	30
2.2.2	Tổng quan nghiên cứu ngoài nước:	32
2.2.3	Tổng quan nghiên cứu trong nước:	33
2.3	Cơ sở lý thuyết có liên quan đến mối quan hệ giữa tái cấu trúc và NSLĐĐDN	36
2.3.1	Tổng quan nghiên cứu ngoài nước:	36
2.3.2	Tổng quan nghiên cứu trong nước:	45
2.4	Tóm tắt Chương 2:	49
3.1	Mô hình nghiên cứu	50
3.1.1	Cơ sở hình thành mô hình nghiên cứu:	50